

REFSER

bistandsrapportering

Utelater vold, mafia og destabilisering

NEVNES IKKE: «Ingen av evalueringene av Norges internasjonale klima- og skoginitiativ nevner deres støtte til urfolksgrupper som en mulig kilde til opprør mot demokratisk valgte Stoltenbergs prestisjesatsinger. Her er Stoltenberg og Erik Solheim i Amazonas med Brasils miljøvernminister Carlos Minc i 2008.

Rapporter om norsk bistand utelater bieffekter som vold, destabilisering og mafiadannelse, mener forskere.

BISTAND

Tekst: **Halldor Hustadnes**
hhu@dagbladet.no

Forskerne Henrik Wiig og Jørn Holm-Hansen ved Norsk institutt for by- og regionforskning ble stortlig overrasket da de gjennomgikk Norads evalueringer av norsk bistand fra 2010 til 2014. Oppgaven var å undersøke hvordan de util-

siktede effektene – bivirkningene – håndteres i slike rapporter.

«Vi ble overrasket over å se hvordan enhver drøfting av bieffekter var unnvikende og grunne», skriver de to NIBR-forskerne i den ferske studien.

- Nevnes ikke

Bivirkningene er nesten ikke nevnt. Det skyldes at oppdragene som gis er å måle spesifikke virkninger. Da er det ingen særlige poenger å hente på å omtale andre ting, sier Wiig til Dagbladet.

Når uheldige effekter nevnes, skjer det ifølge studien ofte på en tilsørende måte:

«Jo mer kontroversielle (og derfor interessante) funnene er, jo sterkere er bevisene som kreves for

å unngå endeløse diskusjoner med oppdragsgiveren og institusjonene som evalueres. (...) Evaluatorene kan bli fristet til å ty til diffuse formuleringer i stedet».

Lokal mafia

Forskerne skriver dette om en evaluering av et Flyktninghjelpen-prosjekt i Somalia:

«Den fokuserer på hvordan nye låser i flyktningboliger øket sikkerhetsfølelsen, men sier lite om oppblomstringen av en lokal mafia på grunn av strømmen av hjelpepenge som kom med flyktningleiren».

- Dette drøftet vi gjennom å henvise til andre som har gjort omfattende studier på det, sier Bjørn Ternström. Han sier at evalueringen laget av Ternstrom Consulting

også beskrev hva som kunne gjøres for å kompensere for denne risikoen.

Overfor Dagbladet bekrefter Flyktninghjelpen at denne typen «mafia» – såkalte «gatekeepers» – er et problem i flyktningleirer.

Utelot «bytte-sex»

Wiig og Holm-Hansen er overrasket over at Nordic Consulting Groups evaluering av kultur og sport-samarbeid ikke drøfter om ledere kan ha skaffet seg sex i bytte for reiser til Norge, og at unge fra fattige land kan bli desillusjonert etter et Norges-besøk.

- Det ene er at vi ikke fant eksempler på det, og det andre er at det var langt viktigere spørsmål å gripe fatt i. Det ville jo ha krevd en

FNYSER: Dag Hareide i Regnskogfondet.

LITE Å HENTE: sier Forsker Henrik Wiig.

helt annen type studie om vi skulle gått inn og funnet ut om enkeltindivider var seksuelt trakassert, sier Svein-Erik Kruse i NCG.

Wiig og Holm-Hansen savner en drøfting av urfolksstøtte innenfor Stoltenberg-regjeringens prestisjesatsing Klima- og skog-initiativet, som en kilde til opprør mot

- Kjenner oss igjen

- Hovedkonklusjonene kjenner vi oss igjen i, sier fagdirektør for evalueringer i Norad, Øyvind Eggen, som bestilte rapporten fra Wiig og Holm-Hansen.

Øyvind Eggen sier at Norad nå bevisst fokuserer mer på bieffektene i evalueringer.

Slik forklarer Eggen hvorfor bieffektene har blitt neglisjert:

- Det har vært veldig interesse i bistandsforvaltningen for å demonstrere positive resultater, og media har i all hovedsak også hatt oppmerksomheten på positive resultater, eller mangel på slike, sier Eggen.

Han sier at det er politiske føringer om at bistanden skal støtte urfolksgrupper, men at det er legitimt å stille spørsmål ved om det kan ha utilsiktede effekter.

Jens Frølich Holte, politisk rådgiver i Miljødepartementet, sier arbeidet for å styrke urfolk og andre sårbare gruppers rettigheter er et viktig område i norsk bistand - og også for den internasjonale klima- og skogsatsingen.

-Jeg var selv i Indonesia i april og møtte urfolksorganisasjoner som ble inkludert i Norges arbeid med skogbevaring. Ellers kjenner jeg ikke detaljene i enkeltsaken og kan derfor ikke kommentere den.

regjeringer», skriver forskerne Henrik Wiig og Jørn Holm-Hansen om et av tidligere statsminister Jens
Foto: Henning Lillegård

demokratisk valgte regjeringer.

«(..) gjennom hensikten om større organisasjonsmessig styrke, tyr nå noen av disse gruppene til vold i visse situasjoner for å beskytte hva de ser som "sine rettigheter", skriver de to forskerne. De mener dette gir destabilisering fordi regionene blir vanskeligere å styre.

- Grunnleggende fredelig

Ifølge Philippa Lincoln i LST International, som skrev evalueringen, kom ikke temaet opp under intervju- og dokumentasjonsarbeidet.

Dag Hareide i Regnskogfondet fnysrer av at støtte til urfolksgrupper skulle ha ført til vold og destabilisering.

- Dette har vært grunnleggende fredelig, sier han til Dagbladet.

Nye Volkswagen Passat kommer!

Nytt og tøffere design.

Das Auto.

EL-sykel

Sykle lengre, opplev nye steder
- med kun litt elektrisk hjelp!

Pris fra kr. **16.990,-**

Lokale klargjøringskostnader tilkommer.

erling sande

For mer informasjon: www.erling-sande.no

Europeisk kvalitet
fra Peugeot.
Kontakt din forhandler -
MÅ prøvesykles!

PEUGEOT

Peugeot CE-21

Peugeot CE-31

Peugeot CE-132

Peugeot CE-122

Peugeot MT02